

Ammatillinen koulutus

I. Kuvaus toiminnasta

Yleiskuvaus

Ammatillisen koulutuksen palvelualue tarjoaa ammatillista koulutusta (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot sekä niiden osat ja muu ammatillinen koulutus) suomeksi, ruotsiksi (2 tutkintoa; liiketoiminnan perustutkinto sekä tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto) ja englanniksi (2 tutkintoa: ravintola- ja catering alan perustutkinto ja puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto). Lisäksi palvelualueella toteutetaan tutkintoon valmentavaa koulutusta (TUVA), aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Yhteistyössä Axxell Utbildningin Ab:n kanssa toteutamme ruotsinkielistä lähihoitajakoulutusta sekä Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiön kanssa liikuntaneuvojakoulutusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

II. Toimintaympäristön muutos

Vuoden 2024 ammatillisen koulutuksen suoritepäätöksen tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä on 4603. Oppivelvollisuuden nostaminen ja maksuttomuus on edennyt vuosiluokittain syksystä 2021 alkaen ja toteutuu nyt täysimääräisenä maksuttomuuden kustannusten osalta. Hallitus on tehnyt esityksen maksuttomuuden ikärajan laskemisesta 18 vuoteen. Yhteishaun kautta hakeutuvien opiskelijoiden määrä on kasvanut vuonna 2024 noin 10 %:lla. Tutkintoon valmentavan koulutuksen tarve on lisääntynyt oppivelvollisuuden laajentumisen myötä ja esimerkiksi opiskelupaikkojen osoittamisen kautta. Koulutusten kysyntään vaikuttaa alueen työvoimatarve ja tilanteet voivat nopeastikin muuttua ja tämä vaikuttaa erityisesti oppisopimuskoulutuksissa, työvoimakoulutuksissa, jatkuvan oppimisen ja jatkuvan haun koulutuksissa.

Opiskelijoiden erilaiset haasteet, kuten neuropsykologiset ja -psykiatriset oireet sekä elämänhallinnan haasteet ovat lisääntyneet selvästi koronaepidemiaa edeltäviin vuosiin verrattuna. Erityisen tuen tarpeen tunnistamisia ja päätöksiä tehdään vuosittain jo yli tuhat ja luvun arvellaan olevan todellisuudessa korkeampi. Turun toisen asteen tuen ja ohjauksen strategiassa, joka hyväksyttiin helmikuussa 2024 on kuvattu oppilaitosten nykytilannetta niin tunnuslukujen, tutkimusten kuin kyselyiden kautta. Strategiassa on myös nostettu esille kehittämisen kohteet, joita viedään eteenpäin niin sisäisillä kehittämistoimilla kuin ulkoista projektirahoitusta hyödyntäen.

Varsinais-Suomi eli positiivisen rakennemuutoksen aikaa ennen koronaepidemian globaaleja vaikutuksia. Tällä hetkellä Turun alueen työllisyystilanne on koronan jälkeen lähtenyt hyvään nousuun ja useilla aloilla on työvoimapula. Turun alueen työllisyystilanne on valtakunnallista keskiarvoa parempi, mutta työttömyys on kasvanut verrattuna kuusikkokuntiin. Työllisyysalueiden toiminnan valmistelua on tehty vahvassa yhteistyössä oppilaitoksen kanssa. Uudet toimintamallit ja yhteistyön tiivistyminen tulevat vaikuttamaan aikuisväestön koulutukseen. Kansainvälistyminen ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen ja työelämään siirtymisen nopeuttaminen on ammatillisen koulutuksen haaste ja myös mahdollisuus. Turun alueen väestökasvu on tällä hetkellä voimakasta ja perustuu pitkälti maahanmuuttoon. Turun ammatti-instituutti on saanut kahteen tutkintoon englanninkieliset järjestämisluvat, jotta pystymme vastaamaan paremmin vieraskielisten koulutustarpeisiin. Turussa on jo englanninkielinen koulutus tarjolla perusopetuksessa ja korkeakouluissa.

Uuden palvelualoille tulevan TAITO-kampuksen rakentaminen on suunniteltu alkavaksi alkupuolella. Tavoitteena kampuksen valmistuminen 2027 elokuussa. Kampuksen toimintojen suunnittelu tehdään yhteistyössä koulutusyksiköiden ja yhteisten palveluiden kanssa. Tekniikan aloilla alkanut tilatarve- ja palveluverkkoselvitys jatkuu.

Ammattitaidon SM-kilpailut Taitaja 2025 järjestetään Turussa yhteistyössä Skills Finlandin kanssa. Tapahtuma on merkittävin ammatillisen koulutuksen vuosittainen tapahtuma, johon odotetaan 70 000 vierailijaa. Tapahtuma toteutetaan Turun ammatti-instituutin johtamana 12 muun ammatillisen koulutuksen järjestäjän sekä yritys ym. toimijoiden kanssa.

Kilpailulainsäädäntö estää kunnallisen toimijan myytävien palveluiden toteuttamisen. Ammatillisessa koulutuksessa tämä koskee mm. ELY:n ostamia kasvupalveluita (kotouttamiskoulutus ja yritysten kehittämiskoulutus), koulutusvientiä sekä muita 100 %:sti myytäviä koulutuspalveluita. Näiden toteuttaminen on mahdollista TAITO koulutus Oy - yhtiön kautta. Turun ammatti-instituutti on keskeinen yhteistyökumppani Taito-koulutus Oy:n kanssa ja osaltaan varmistaa kotouttamiskoulutuksen opiskelijoiden sijoittumisen ammatillisiin jatko-opintoihin ja työelämään. Taito-koulutuksen kanssa toteutetaan myös koulutusvientiä sekä tilauskoulusta.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus on muuttunut vuoden 2018 alusta siten, että järjestämisluvassa taataan koulutuksen järjestäjälle opiskelijavuosien vähimmäismäärä. Vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriöltä haetaan syksyisin seuraavan vuoden tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä, joka sitten tulee olemaan ko. vuoden rahoituksen yksi perusta. Vuoden 2024 rahoituksesta 70 % tulee opiskelijavuosista, 20 % tutkinnon ja tutkinnon osien osaamispisteiden määrään perustuen ja 10 % jatkosijoittumisen ja palautteiden perusteella. Lisäksi käytössä on eri kertoimia mm. tutkinnosta, tutkintotasosta, erityisen tuen tarpeesta, opiskelijan aikaisemmasta koulutuksesta ja työmarkkinatilanteesta riippuen. Em. mittarit arvioidaan talousarviovuodesta kaksi vuotta aikaisemmista tuloksista. Näiden rahoitusten lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoitukseen sisältyy strategiarahoitusosuus (osa valtionosuudesta kohdennetaan

tähän valtionavustuksena), joka on koulutuksenjärjestäjän haettavissa vuosittain. Käytettävissä olevan rahoituksen kokonaismäärä päätetään vuosittain valtion talousarviossa. Hallitus on valmistellut lakimuutoksia ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, ammatillisen koulutuksen lakiin ja rahoitukseen. Esityksessä rahoitusta tultaisiin selkeyttämään ja perusrahoituksen painotukset muuttuisivat 50 % opiskelijavuosista, 30 % suorituksista, 18 % vaikuttavuudesta ja 1 % + 1 % opiskelija ja työelämä palautteista. Lakiesitykset tullevat päätöksentekoon syksyllä 2024. Turun ammatti-instituutti pitää välttämättömänä hakeutua koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun 2025–2033 ajalle alueen suurimpana koulutuksen järjestäjänä, mikäli laki hyväksytään.

Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen kohdennettiin merkittäviä lisärahoituksia edellisiä vuosina, joiden käyttöönotto alkoi vuonna 2020 ja vaikuttivat täysimääräisesti 2021 ja 2022. Opettajien ja ohjaajien lisäämiseen tarkoitettu valtionosuus siirrettiin pääosin perusrahoitukseen vuoden 2023 suoritepäätöksessä. Vuoden 2024 varsinainen suoritepäätös sisälsi seuraavat rahoitukset: perusrahoitus 33 847 961 euroa, suoritusrahoitus 11 164 184 euroa ja vaikuttavuusrahoitus 5 632 701, yhteensä 50 644 846. Rahoitus nousi kaikkien painotusten osalta. Hallitus on budjettivalmisteluissaan päättänyt ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkauksesta 100 M€, leikkauksen ja mahdollisesti tulevien rahoitusmuutosten kokonaisvaikutusta on vaikea vielä arvioida.

Turun ammatti-instituutissa toteutetaan maahanmuuttajille kohdennettua aikuisten perusopetusta. Tämän valtionosuus määräytyy aikaisempien vuosien kurssitoteutumien mukaan. Toimintakauden aikana on myös mahdollista tehdä korjaushakemusta, mikäli toiminnan määrässä on merkittävää muutosta. Vuoden 2023 valtionosuus oli 1 598 680 euroa ja vuonna 2024 rahoitus on 955 229, vähentyminen johtuu aikaisempien vuosien rahoitusten korjauksista. Aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen tarpeen arvioidaan kasvavan maahanmuuttajien määrän kasvun myötä. Kyseisen koulutuksen toteuttaminen rinnakkain ammatillisen koulutuksen yhteydessä on tärkeää, jotta opiskelijoiden ohjaus ja joustava siirtyminen ammatilliseen koulutukseen sekä sitä kautta nopeaan työllistymiseen ja kotoutumiseen voidaan turvata.

III. Kehittämissuunnitelma

Toiminnan ja kehittämisen painopisteet on määritetty TAI:n arvoissa:

TAI on kaikkien oppilaitos – jokainen on erityinen

Yhdessä olemme enemmän – sisäiset ja ulkoiset verkostot

Meillä on vain yksi Maapallo – kestävä kehitys ja kiertotalous, yhteiskuntavastuu

Hyvinvointi kuuluu kaikille – opiskelijat, henkilöstö, työyhteisön toimivuus ja ilmapiiri

Oppijaa koskeva kehittäminen

Oppijan taidot, asenteet ja hyvinvointi osana yhteisön toimivuutta ja ilmapiiriä, kunnioittava kohtaaminen

Henkilökohtaisten oppimisprosessien kehittäminen osana Toisen asteen Tuen ja ohjauksen strategiaa

Opiskelijoiden erilaisiin tukitarpeisiin vastataan

Maahanmuuttajien joustavat ja nopeammat koulutusratkaisut

Lisätään englanninkielisten tutkintojen toteuttamista

Kestävän kehityksen käytännön toteutukset jokaisessa koulutalossa ja alalla, opiskelijan kestävän kehityksen osaaminen

Opetus- ja ohjaushenkilöstöä koskeva kehittäminen

Henkilöstön taidot, asenteet ja hyvinvointi osana yhteisön toimivuutta ja ilmapiiriä, kunnioittava kohtaaminen

Kestävän kehityksen käytännön toteutukset jokaisessa koulutalossa ja alalla

Henkilöstön osaaminen, ennakoivasti tulevia osaamistarpeita, muuttuvat ammatit ja ammatillinen koulutus, digitalisaatio, työelämäosaaminen sekä tuki ja erityinen tuki

Palvelujen järjestämistä koskeva kehittäminen

Sisäisten ja ulkoisten verkostojen kehittäminen, erityisesti yhteistyö työllisyysalueen ja kunnan palveluiden sekä elinvoimapalveluiden kanssa

Uusien kampusten toimintakulttuurin kehittäminen, yhteisten toimintojen kehittäminen ja johtaminen

Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ja tutkinnon osien sekä niitä pienempien opintojen TAln tasoinen kehittäminen, monimuoto-opetuksen hyödyntäminen, monialaiset opinnot, TAln työelämäpalvelut

IV. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Lapset ja nuoret, segregaaion vaikutusten vähentäminen

- Oppilaitoksessa toimivien nuorisotyöntekijöiden vakinaistaminen ja toiminnan laajentaminen kaikkiin koulutaloihin nuorisopalveluiden kautta. Nyt toimintaa toteutettu vuonna 2023 osittain asukasbudjetoinnin kautta, joka päättynyt ja yhteisöpedagogeja palkattu määräaikaisina hankerahoituksella, päättyy keväällä 2025.

- Tuvan pajatoiminta yhteistyö nuorisopalveluiden Wimman kanssa
- Ammatillisten opintojen suorittaminen työpajoilla yksilöllistetyksi, silloin kun se on opiskelijan etenemistä parhaiten tukevaa, pajayhteistyön tiivistäminen

Työvoima- ja elinkeinouudistus TE2025

- Ammatillinen koulutus on keskeisessä roolissa osaamisen kehittämisen palveluissa, tukemassa työttömien ja työttömyysuhanalaisten henkilöiden osaamistason parantamista ja työelämän osaamistarpeisiin paremmin vastaamista
- TAln ohjauspalvelut toimivat sekä työllisyyspalveluiden että IHTUn yhteydessä sekä OpintoOvi palveluissa, joiden kehittämistä ja laajentamista valmistellaan alueellisena yhteistyönä JOE, jatkuvan oppimisen ekosysteemi, projektissa
- Ammatillisen koulutuksen eri muotojen vahvempi hyödyntäminen joustavasti ja asiakaslähtöisesti, etsitään yksilön työllistymistä parhaiten tukevat toteutukset yhteistyössä asiakkaan, työllisyyspalveluiden, oppilaitoksen ja työelämän kanssa, oppisopimuksen rooli tässä kasvaa, yhdistelmät esim. Työvoimakoulutus tai omaehtoinen koulutus ja sen jälkeen oppisopimuksen kautta työllistyminen
- Yhteisten prosessien kehittäminen ja tiedon hyödyntäminen em. ratkaisuissa

Kotoutumisen uudistaminen

- Tain palveluiden määrän arviointi vrt alueen tarpeet, erityisesti aikuisten perusopetus ja maahanmuuttajille suunnattu tuva koulutus
- Vieraskielisten koulutusmallien jatkokehittäminen ml. Englanninkielisten koulutusten lisääminen, varmistetaan työelämän edellyttämä suomen kielen osaamisen ammatillisen koulutuksen lisäksi
- Tiivis yhteistyö kotoutumiskouluttajien kanssa, erityisesti TAITO-koulutus

Elinvoiman palvelukonaisuus

- TAln yrityspalveluiden kehittäminen tiiviissä yhteistyössä kaupungin ja työllisyysalueen työelämäpalveluiden kanssa
- Yhteisen tiedon parempi hyödyntäminen työelämän osaja tarpeisiin vastaamisessa
- Eri koulutusmuotojen vahvempi hyödyntäminen rekrytointi tilanteissa ja olemassa olevan henkilöstön osaamisen kehittämisessä

V. Tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Lähde	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Ennuste 2024	Ennuste 2025
Opiskelijavuodet suoritepäätöksessä	lkm	OKM suoritepäätös	5 116	4 758	4 690	4 603	4 700
Oppisopimuksen opiskelijavuodet	lkm	Oppisopimuksen raportit	1 020	-	1 150	900	1 000
Vos työvoimakoulutuksen opiskelijavuodet	-	OKM suoritepäätös	186	-	150	100	150
Vetovoimaisuus: yhteisvalinnassa ensisijaisten hakijoiden suhde aloituspaikkoihin	-	Yhteishaku raportti	1,10	-	1,10	1,10	1,20
Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	lkm	Turun väestö pienalueittain -raportti	4 878	5 216	5 328	5 253	-
suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	3 811	4 010	3 985	4 010	-
ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestöennusteet 2020-2051	276	304	307	313	-

muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	Turun kaupungin väestö-ennusteet 2020-2051	791	902	1036	930	-
--	-----	--	-----	-----	------	-----	---

VI. Toimenpiteet

Toimenpide	Vastuhenkilö	Tavoite 2025
Toisen asteen tuen ja ohjauksen strategian täytäntöönpano: oppilaitoshyvinvoinnin kehittäminen kokonaisuutena, opiskelijoiden ja henkilökunnan asenteisiin, toimintatapoihin ja toimintakulttuuriin vaikuttaminen, kunnioitettava kohtaaminen, henkilökohtaisten oppimisprosessien kehittäminen, opiskelijoiden tuen tarpeiden tunnistaminen ja tukipalveluiden kehittäminen, Laatusuorituksen tukeen projekti, kunnioitettava kohtaaminen työpajat niin henkilöstölle kuin opiskelijoille.	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Mm. Laatusuorituksen tukeen projektin kautta määritellään TAI:n tulevat opiskelijan tuen ja erityisen tuen toteuttamisen mallit. Hyvinvointi paranee, niin opiskelijoilla kuin henkilöstöllä.
Maahanmuuttajien joustavat ja nopeammat koulutusratkaisut, koulutukseen valinnan kielitaitotaso vaatimuksen alentaminen, osaamistason arviointi ja palvelut, jotka vastaavat osaamistasoon, mm. S2 laajentaminen ja opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot. Kotouttamiskoulutuksen ratkaisut. (segregaatio ja lasten ja nuorten palvelut). Englanninkielisen tutkintotarjonnan lisääminen.	palvelualuejohtaja, lähijohtajat	Maahanmuuttajien kotoutuminen ja työllistyminen tehostuvat. Kaupungissa maahanmuuttajien työttömyys alenee.

<p>Henkilöstön osaaminen, ennakoivasti tulevia osaamistarpeita, muuttuvat ammatit ja ammatillinen koulutus, digitalisaatio, työelämäosaaminen sekä tuki ja erityinen tuki. Uuden henkilöstön perehdytykset, osa teemoista toteutetaan joka koulutusyksikössä, jatketaan kuukausittaisten Teams infojen toteuttamista.</p>	<p>palvelualuejohtaja, lähijohtajat</p>	<p>Aktiivinen osallistuminen VS ennakointiakatemiaan ja JOE projektiin. Alojen ennakointipajoja jatketaan. TAln sisäisen henkilöstökoulutuksen uudelleen organisointi, suunnitelmallinen toimintamalli? Opettajien työelämäjaksot.</p>
<p>Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ja tutkinnon osien sekä niitä pienempien TAln tasoinen kehittäminen, monimuoto-opetuksen hyödyntäminen, moniammatillisuus ja monialaiset opinnot sekä TAln työelämäpalveluiden kehittäminen.</p>	<p>palvelualuejohtaja, lähijohtajat</p>	<p>Aikuisille suunnatut joustavat osatutkinto koulutukset lisääntyvät. TAln työelämäpalvelut organisoitu uudelleen.</p>
<p>Kestävän kehityksen käytännön toteutukset jokaisessa koulutalossa ja alalla, niin koulutussisällöissä kuin yksiköiden omassa toiminnassa. Opiskelijoiden kestävän kehityksen osaamisen vahvistaminen.</p>	<p>palvelualuejohtaja, lähijohtajat</p>	<p>Kestävän kehityksen yksikkökohtainen organisointi ja varmistaminen.</p>
<p>TAln sisäisen verkostoitumisen kehittäminen, erityisesti TAITO kampukselle siirtyvien yksiköiden yhteistyö, toimintakulttuuri ja -tavat, yhteisten toimintojen kehittäminen ja johtaminen.</p>	<p>palvelualuejohtaja, lähijohtajat</p>	<p>TAITO kampukselle siirtyvien yksiköiden johtamisen arviointi, mahdolliset muutokset, siirtyvän henkilöstön yhteiskehittäminen.</p>
<p>Yhteistyön tiivistäminen työllisyysalueen, Turun kaupungin työllisyyspalveluiden ja elinvoimapalveluiden kanssa.</p>	<p>palvelualuejohtaja, lähijohtajat</p>	<p>TAI mukana toimijana niin työllisyys- kuin elinvoimapalveluissa, alueen tarpeiden yhteissuunnittelu.</p>

VII. Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Toteutuma 2021	Toteutuma 2022	Toteuma 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025	Kommentit
Opiskelijavuodet	lkm	4 808	4 842	4 670	4 900	4 700	Huomioitu mahdollinen tuleva leikkaus
Työvoimakoulutuksen opiskelijavuosimäärä	-	186	75	62	100	150	-
OKM rahoitus amm. koulutukseen (VOS)	€	49 587 632	49 681 700	47 469 604	50 000 000	50 000 000	-
OKM rahoitus amm. koulutus, strategiaraha	€	400 000	192 833	90 000	400 000	2 000 000	Taitaja 2025 tapahtuman vuoden 2025 osuus
OKM rahoitus aikuisten perusopetus	€	1 198 900	2 026 318	1 598 680	1 600 000	1 600 000	-
Suoritettujen tutkintojen määrä (kokotutkinnon suorittaneet, Vipusesta)	lkm	1 673	1 660	1 789	1 800	1 800	-
Suoritettujen tutkinnon osien määrä (Vipusesta)	lkm	15 786	15 614	15 292	18 000	17 000	-
Suorittujen osatutkintojen määrä (tavoitteena osatutkinto, Vipusesta)	lkm	-	684	723	800	900	-

Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen (negatiivinen) neg. keskeyttäneet / koko vuoden virtauma, %-osuus	lkm	4,90	5	5	4	5	-
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen: amis-palaute alkukysely, ka	skaala 1-5	4,20	4,20	4,19	4,20	4,20	-
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen: amis-palaute loppukysely, ka	skaala 1-5	4	4,01	4,17	4,20	4,20	-
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen, työelämäpalaute, (työpaikkaohjaajat ja työpaikat)	skaala 1-5	-	3,9	4,1	4,20	4,20	-
Opiskelijavirtauma	lkm	10 245	10 589	10 198	10 000	10 400	-
Vieraskielisten opiskelijoiden virtauma	lkm	2 578	2 758	2 620	3 000	3 000	-
Erityisentuen päätökset	lkm	805	921	1043	1 000	1 200	-
Kunta10 tulokset paranevat (sijoittuminen 1-100)	-	-	50	45	47	48	-

VIII. Henkilöstöstrategian toimenpiteet

Tavoite	Toimenpide	Vastuhenkilö
Uudistamiskyky	Henkilöstön osaamistason nosto. Perehdytykset, työpajat, teams infot, teemoina mm. hoks, arviointi, erityinen tuki, kunnioittava kohtaaminen, talousajattelu. Opettajien työelämäjaksot. TAln sisäisen koulutuksen mahdollinen uudelleen organisointi	Palvelualuejohtaja ja lähijohtajat